

obicei, a sursei (grecești, latinești, etc., ca și în cazul împrumuturilor). În paranteze, se indică textele în care apare cuvântul respectiv și se face trimiterea la articolul etimologic din partea a treia. Pe lângă cuvinte se dau deasemenea indicații gramaticale. Iată un exemplu: « *nevěsta* f. Braut, Schwiegertochter [(Z. M.A. Es. Sk. S. 573)] ». Prin preciziunea sa, această parte este un bun index al cuvintelor atestate în textele vechi slave cu sensurile lor principale.

Partea a doua (p. 171–207) cuprinde cuvintele (cu excepția împrumuturilor și a numelor proprii) în ordine invers alfabetică. Ea are o valoare deosebită pentru studiul gramaticii și al derivației cuvintelor.

În sfârșit, *partea a treia* (p. 209–341) cuprinde un număr de 1180 articole etimologice, în care sînt cuprinse toate cuvintele din aceeași familie. În fiecare articol se dau scurte indicații etimologice și trimiteri la lucrările fundamentale de etimologie, în special dicționarele etimologice ale lui E. Berneker, J. Pokorny, R. Trautmann, M. Vasmer etc.

Valoarea unui astfel de dicționar pentru slavii romîni e greu de apreciat într-o scurtă notă bibliografică. Prin materialul lexical precis înregistrat, prin indicațiile etimologice, el permite o îmbunătățire a muncii în domeniul etimologiei slavo-romîne. Față de dicționarul lui Miklosick, care citează și cuvinte din textele medio-bulgare, medio-sîrbe etc., aceasta cuprinde numai cuvinte « vechi slave » în înțelesul strict al cuvîntului. Împreună cu alte dicționare, el permite selecționarea formelor vechi slave și renunțarea la indicația « v. sl. », atunci cînd cuvîntul nu e atestat decît în textele sîrbești sau bulgărești mai noi. Fără îndoială că dicționarul pregătit de slavii de la Praga va aduce încă material nou și noi precizări, care însă nu vor știrbi cu nimic valoarea științifică a originalei lucrări a lui L. Sadnik și R. Aitzetmüller.³

G. Mihăilă

VÁCLAV MACHEK, *Etimologický slovník jazyka českého i slovenského* (Dicționarul etimologic al limbii cehe și slovace) Editura Acad. cehoslovace de științe, Praga 1957, p. 627.

Lucrările pentru lămurirea lexicului limbilor slave se înmulțesc îmbucurător, în ultimul timp. Max Vasmer a publicat la Berlin și ultima fascicolă a marelui dicționar etimologic al limbii ruse. Împunătoare sînt lucrările de lexicologie slavă, care apar în Uniunea sovietică.¹ La Praga, Institutul slav lucrează la un dicționar complet al slavei bisericești. Un alt colectiv, condus de prof. V. Machek de la universitatea din Brno, continuă dicționarul etimologic al lui Berneker, folosind și fișele lucrate de regretatul comparatist și indoeuropenist J. M. Kořinek.

Profesorul V. Machek ne-a făcut însă o surpriză deosebit de plăcută, trimițîndu-ne un nou dicționar etimologic al limbii cehe și slovace. Noul dicționar completează și verifică pe cel al lui I. Holub și Dr. Fr. Kopečný, (Praga, 1952,) care se limita numai la limba ceah, precum și pe cel al limbii vechi cehe de Fr. Šimek, care era prea redus.²

Autorul a inclus și lexicul limbii slovace, care e identic mai ales cu cel din Moravia de răsărit, valahă și moravoslovacă. Formele slovace sînt menționate între acestea sau între ale altor limbi slave ori sub prescurtarea slk. Autorul ține să precizeze că rămîn cuvinte și expresii, care trăiesc numai în slovacă și că prin aceasta nu se tăgăduiește inde-

³ Dintre recenziile apărute în revistele de slavistică semnalăm următoarele: A. Dostál în « *Slavia* », XXV (1956), 4, p. 611–614; Fr. Ślawski în « *Język polski* », 1956, 2, p. 153–156; Gr. Nandriș în « *The Slavonic and east European Review* » XXXIV, 1956, p. 501–502; R.M. Teitlin în « *Voprosy jazykoznanija* », 1957, nr. 3, p. 147–148, și Hans Rothe în « *Zeitschrift für sl. Philologie* », 1957, 1, p. 225–231.

¹ Vezi articolele din « *Voprosy jazykoznanija* », I, 1952.

² Fr. Šimek, *Slovniček staré češtiny*, Praga, 1947, p. 236.